

ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល
THE ARBITRATION COUNCIL

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

គោលការណ៍ណែនាំផ្នែកវិជ្ជាជីវៈរបស់ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល
សម្រាប់ដោះស្រាយវិវាទការងារនៅកម្ពុជា

បូកសរុប

- គោលការណ៍ណែនាំផ្នែកវិជ្ជាជីវៈរបស់ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល ត្រូវបានផ្តើមធ្វើឡើងកាលពីថ្ងៃទី ២២-២៤ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៦ ក្នុងកិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាលប្រចាំឆ្នាំនៅក្រុងព្រះសីហនុ ហើយគោលការណ៍ណែនាំផ្នែកវិជ្ជាជីវៈរបស់ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល នេះ មិនមែនជាផ្នែកមួយនៃច្បាប់ ឬ នីតិវិធីរបស់អាជ្ញាកណ្តាល ឡើយ ។
- អាជ្ញាកណ្តាលទាំងឡាយចាត់ទុកថាគោលការណ៍ណែនាំផ្នែកវិជ្ជាជីវៈរបស់ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល នេះ គឺជាការសំខាន់ក្នុងផ្នែក វិជ្ជាជីវៈ សំរាប់ដោះស្រាយវិវាទ ការងារនៅកម្ពុជាដើម្បី៖
 - រក្សាឱ្យបានខ្ពស់បំផុតតាមដែលអាចធ្វើទៅបាននូវសុចរិតភាព សេចក្តីថ្លៃថ្នូរ និង កិត្តិសព្ទកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ដ៏ប្រពៃរបស់ ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល ដែលទាមទារឱ្យអាជ្ញាកណ្តាលគ្រប់រូប សំដែងអាកប្បកិរិយាយ៉ាងសមរម្យនៅក្នុងក្រសែភ្នែកសាធារណៈជន និងក្នុងដំណើរការសវនាការ ឬ ក្នុងការព្យាយាមសម្រុះ សម្រួលមុនសវនាការ ។
 - បង្កើតឱ្យមានបរិយាកាសជាមិត្តភាព មានការជឿទុកចិត្តគ្នា និងមានការគោរពអនុវត្តតាមសេចក្តីបង្គាប់ ឬ សេចក្តីសម្រេចរបស់អាជ្ញាកណ្តាលដោយស្ម័គ្រចិត្តដោយគួរកត់ គឺជាធាតុផ្សំយ៉ាងសំខាន់នៃដំណើរការ អាជ្ញាកណ្តាលប្រកបដោយជោគជ័យ ។
- អាជ្ញាកណ្តាលទាំងអស់បានឯកភាពនិងសន្យាអនុវត្តតាម គោលការណ៍ណែនាំផ្នែកវិជ្ជាជីវៈរបស់ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល ដែលបានបង្កើតនេះដោយខ្ចាប់ខ្ទួន ។

គោលបំណង និងគោលការណ៍ជាមូលដ្ឋាន

ក្នុងគោលបំណងដើម្បីលើកកម្ពស់ការធ្វើទុកចិត្ត និងការគោរពអនុវត្តតាមសេចក្តីបង្គាប់ក្រុមប្រឹក្សា អាជ្ញាកណ្តាល ដោយគូភាគី ជាការចាំបាច់ដែលអាជ្ញាកណ្តាលគ្រប់រូបត្រូវគោរពគោលការណ៍ជាមូលដ្ឋាន ដូចតទៅ នេះ :

- រក្សាឯករាជ្យភាព អព្យាក្រឹត្យភាព ភាពមិនលំអៀង សមភាព និង តម្លាភាពនៃដំណើរការអាជ្ញាកណ្តាល រួមទាំងក្នុងពេលព្យាយាមធ្វើការសម្រុះសម្រួល
- រក្សាការសម្ងាត់នៃព័ត៌មានឯកជនរបស់គូភាគីវិវាទ
- មានការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់លើការងាររបស់ខ្លួន ប្រកបដោយការគោរពច្បាប់និងនីតិវិធីជាធរមាន
- គោរពពេលវេលា គោរពគ្នាទៅវិញទៅមករវាងអាជ្ញាកណ្តាល និងចំពោះគូភាគី ព្រមទាំងសាក្សី

គោលការណ៍លំអិត

គោលការណ៍នៃនវនិមួយ : ឯករាជ្យភាព អព្យាក្រឹត្យភាព ភាពមិនលំអៀង សុច្ឆន្ទៈភាព និង ភាពយុត្តិធម៌

អាជ្ញាកណ្តាលគ្រប់រូបសន្យាថា ប្រកាន់យកនូវឯករាជ្យភាព អព្យាក្រឹត្យភាព ភាពមិនលំអៀង សុច្ឆន្ទៈភាព និង ភាពយុត្តិធម៌នៅក្នុងការដំណើរការអាជ្ញាកណ្តាល ។

គោលការណ៍នៃនវនីពីរ : សមភាព

អាជ្ញាកណ្តាលគ្រប់រូបសន្យាថា ប្រព្រឹត្តប្រកបដោយសមភាពចំពោះ ភាគីទាំងអស់នៅក្នុងវិវាទ ។

គោលការណ៍នៃនវនីបី : ការគោរពពេលវេលា និងភាគរភាព

អាជ្ញាកណ្តាលគ្រប់រូបសន្យាថា ប្រកាន់ខ្ជាប់នូវភាពអំណត់អត់ធ្មត់ អច្បាស្រ័យ និងសុភាពរាបសា គោរពពេលវេលា ប្រកាន់អារម្មណ៍ល្អ និងមានភាពម៉ឺងម៉ាត់ នៅក្នុងការប្រតិបត្តិតួនាទីដោះស្រាយវិវាទប្រកបដោយភាគរភាព សន្តិភាព និង យុត្តិធម៌ តាមច្បាប់ ឬតាមគោលការណ៍សមធម៌ក្នុងករណីដែលគ្មានច្បាប់ចែង ។

គោលការណ៍នៃនវនីមួយ : ទស្សនវិស័យធម៌

អាជ្ញាកណ្តាលគ្រប់រូបសន្យាថា ខំប្រឹងប្រែងឱ្យអស់ពីសមត្ថភាព ក្នុងការប្រព្រឹត្តទង្វើប្រកបដោយសីលធម៌ ហើយ ជៀសវាងនូវទង្វើអសីលធម៌សង្គមផ្សេងៗ ។

អាជ្ញាកណ្តាលគ្រប់រូបសន្យាថា មិនប្រើប្រាស់ទូរស័ព្ទក្នុងពេលធ្វើសវនាការ ឬពេលធ្វើការព្យាយាម សម្រុះសម្រួល គូភាគីឡើយ ។

គោលការណ៍ទី១៖ តួនាទីកិត្តិយស

អាជ្ញាកណ្តាលគ្រប់រូបសន្យាថា មិនចូលរួមពាក់ព័ន្ធក្នុងសកម្មភាពនានាដែលអាចប៉ះពាល់ដល់កិត្តិសព្ទ ឬឯករាជ្យភាពរបស់ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល ឬសកម្មភាពប្រើប្រាស់ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល ដើម្បីបំរើផលប្រយោជន៍ នយោបាយឡើយ ហើយចាត់ទុក និងលើកកម្ពស់តួនាទីអាជ្ញាកណ្តាលជាតួនាទីកិត្តិយស ។

គោលការណ៍ទី២៖ ការពន្យារពេល

អាជ្ញាកណ្តាលគ្រប់រូបសន្យាថា ខំប្រឹងប្រែងកុំឱ្យមានការពន្យារពេល ការបំពានទៅលើភាគី ឬការបំពានផ្សេងៗទៀត ឬការបង្កាក់ដល់ដំណើរការអាជ្ញាកណ្តាល ។ ចំពោះចំណុចនេះ នៅពេលទទួលបានសំណើការពន្យារពេលពីភាគីវិវាទ ក្នុងដំណាក់កាលណាក៏ដោយនៃដំណើរការអាជ្ញាកណ្តាល អាជ្ញាកណ្តាលដែលពាក់ព័ន្ធត្រូវតែពិចារណា ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ដើម្បីកំណត់អំពីហេតុផលនៃសំណើការពន្យារពេល ឬ បញ្ហាលំបាករបស់ភាគី ហើយត្រូវតែ ប្រឹក្សាជាមួយអាជ្ញាកណ្តាលផ្សេងទៀត ដែលជាសមាជិកនៅក្នុងក្រុមអាជ្ញាកណ្តាល មុននឹងធ្វើការសម្រេចចិត្ត និង ត្រូវព្យាយាមបង្ការនូវការពន្យារពេល ក្នុងការសម្រេចដោះស្រាយវិវាទ ដោយសារតែភាគីម្ខាងសុំពន្យារពេល ដែលអាចនាំឱ្យភាគីម្ខាងទៀតខាតបង់ពេល វេលា ឬទ្រព្យសម្បត្តិ ឬផលប្រយោជន៍នានា ដោយអយុត្តិធម៌ ។

គោលការណ៍ទី៣៖ ការការព្យាបាលនីតិវិធីជាធរមាន

អាជ្ញាកណ្តាលគ្រប់រូបសន្យាថា អនុវត្តស្របតាមច្បាប់ និងនីតិវិធីជាធរមាន ហើយមិនធ្វើការងារហួសពីដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន តែក៏មិនធ្វើការងារតិចជាងការតម្រូវនៃនីតិវិធី និងច្បាប់ដែរ ។

គោលការណ៍ទី៤៖ ភាពឥតលំអៀង

អាជ្ញាកណ្តាលគ្រប់រូបសន្យាថា ជៀសវាងនូវរាល់ស្ថានភាពដែលអាចប៉ះពាល់ ដល់ភាពឥតលំអៀង ឬបង្កើតជារូបភាពលំអៀងណាមួយ ឬធ្វើឱ្យមានភាពលំអៀង ។ ដើម្បីធានាសំរេចឱ្យបាននូវចំណុចនេះ អាជ្ញាកណ្តាលគ្រប់រូប សន្យាថា :

- ខំប្រឹងប្រែងនឹកគិតខ្លួនឯង អំពីផលប្រយោជន៍ ឬទំនាក់ទំនងរបស់ខ្លួនជា មួយភាគីវិវាទ
- បង្ហាញជាចំហរចំពោះផលប្រយោជន៍ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ឬផលប្រយោជន៍បុគ្គល ឬផលប្រយោជន៍ផ្នែកសម្ភារៈនានា ដែលបានដឹងក្នុងដំណើរការអាជ្ញាកណ្តាល

- បង្ហាញជាចំហរនូវរាល់ផលប្រយោជន៍ ឬទំនាក់ទំនងជាក់ស្តែង ឬដែលអាចនឹងកើតឡើង ជាមួយភាគី ទាំងអស់ និងអាជ្ញាកណ្តាលផ្សេងទៀត នៅក្នុងក្រុមអាជ្ញាកណ្តាលឱ្យបានលឿនបំផុតនៅពេលមើលឃើញ ឬ កត់សំគាល់ឃើញ ឬសង្ស័យអំពីទំនាក់ទំនងនានា ដូចជា ផលប្រយោជន៍ជាវត្ថុដែលមាននាពេលបច្ចុប្បន្ន ឬនៅក្នុង អតីតកាល ទំនាក់ទំនងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ អាជីវកម្ម វិជ្ជាជីវៈ គ្រួសារ ឬសង្គម
- ជៀសវាងការចូលពាក់ព័ន្ធទៅក្នុងទំនាក់ទំនងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ មុខជំនួញ វិជ្ជាជីវៈ គ្រួសារ ឬសង្គម ឬជៀសវាងការសាកសួរអំពីផលប្រយោជន៍ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ឬផលប្រយោជន៍បុគ្គល ទាំងនៅក្នុងដំណាក់កាលនៃ ដំណើរការអាជ្ញាកណ្តាល និងក្នុងរយៈពេលសមរម្យក្រោយការបញ្ចប់សំនុំរឿង
- ជៀសវាងនូវរាល់ទំនាក់ទំនងមិនសមរម្យជាមួយភាគីណាមួយ (ជៀសវាងការពិភាក្សាជាមួយភាគី ឬ អ្នកតំណាងរបស់ភាគីណាមួយ ដោយមិនមានវត្តមានរបស់ភាគីម្ខាងទៀត លើកលែងតែភាគីទាំងអស់ស្នើឡើង ឬ មានការព្រមព្រៀងរបស់គូភាគីអោយមានការពិភាក្សាដាច់ពីគ្នា)
- ធានាថា រាល់ការទំនាក់ទំនងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ទៅកាន់ភាគីណាមួយ ត្រូវបានផ្ញើទៅឱ្យ ភាគីម្ខាងទៀតបានដឹងផងដែរ
- មិនធ្វើការកំណត់ចុងក្រោយលើបញ្ហាអង្គហេតុណាមួយ ដោយគ្មានការផ្តល់ឱកាសសមស្របឱ្យទៅភាគី ដើម្បីធ្វើការឆ្លើយតបឡើយ
- មិនផ្តល់ការទូន្មានជាយុទ្ធសាស្ត្រណាមួយដល់ភាគីវិវាទ ប៉ុន្តែគួរជួយភាគីទាំងពីរអោយយល់អំពីកាតព្វកិច្ចរបស់ពួកគេ ក៏ដូចជាភស្តុតាង និងអង្គហេតុចាំបាច់នានាដែលត្រូវយកមកបង្ហាញ ។

គោលការណ៍ទីបួន : ភាពស្មោះត្រង់ និងគួរឱ្យជឿជាក់

អាជ្ញាកណ្តាលគ្រប់រូបសន្យាថា ប្រកាន់ខ្ជាប់នូវភាពស្មោះត្រង់ និងភាពគួរអោយជឿជាក់ នៅគ្រប់ពេលវេលា និង កាលទេសៈទាំងអស់ ។ នេះមានន័យថា អាជ្ញាកណ្តាលគ្រប់រូបសន្យាថា ជៀសវាងនូវការទទួលយកសំណុំរឿង លើសពីពេលវេលាសមស្របដែលខ្លួនមាន ។

គោលការណ៍ទីដប់ : ការរក្សាការសម្ងាត់

អាជ្ញាកណ្តាលគ្រប់រូបសន្យាថា រក្សាការសម្ងាត់នៅគ្រប់ពេលវេលាទាំងអស់ ហើយមិនប្រើប្រាស់ព័ត៌មានសំងាត់របស់ភាគី ដើម្បីទាញយកផលប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន ឬផលប្រយោជន៍ឱ្យអ្នកដទៃ ហើយចាត់ទុកឯកសារទាំងឡាយ ដែលផ្តល់ឱ្យដោយភាគីថាជាឯកសារសម្ងាត់ លើកលែងតែមានការផ្តល់យោបល់ឬការព្រមព្រៀងផ្ទុយពីនេះពីភាគី ប៉ុន្តែមិនចាត់ទុកជាព័ត៌មានសំងាត់ឡើយចំពោះភាគីវិវាទ និងអាជ្ញាកណ្តាលផ្សេងទៀតនៅក្នុងក្រុមអាជ្ញាកណ្តាល ។ ទោះបីសេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាលមានសារៈសំខាន់ ហើយមាន

គោលបំណងល្អ និងត្រូវបានធ្វើឡើងដើម្បីជាឯកសារសាធារណៈក៏ដោយ ក្រុមអាជ្ញាកណ្តាលគួរជៀស
វាងការបញ្ចូលនូវអង្គហេតុមិនសំខាន់ ឬមិនទាក់ទង ឬ ការចោទប្រកាន់នានាដែលមិនមែនជាអង្គហេតុ
ទៅក្នុងសេចក្តីបង្គាប់របស់ខ្លួនឡើយ ។

គោលការណ៍ទី៦ មួយ : ភាពម្ចាស់ការនិងការទទួលខុសត្រូវលើសំណុំរឿង

អាជ្ញាកណ្តាលគ្រប់រូបសន្យាថា ធ្វើសេចក្តីសម្រេចលើសំណុំរឿងប្រកបដោយ យុត្តិធម៌ សមធម៌ ឯករាជ្យ
សេរី និង ប្រកបដោយហេតុផល ។ ដើម្បីធានាសំរេចឱ្យបាននូវចំណុចនេះ អាជ្ញាកណ្តាលគ្រប់រូបសន្យាថា :

- មិនផ្ទេរកាតព្វកិច្ច ឬអំណាចក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចឡើយ
- ខិតខំប្រឹងប្រែងឱ្យអស់ពីលទ្ធភាពក្នុងការស្វែងរកអង្គហេតុដែលពាក់ព័ន្ធ និងដែលអាចប្រើប្រាស់
សម្រាប់ការធ្វើសេចក្តីសម្រេចបាន ដោយមិនផ្អែកទាំងស្រុងតែទៅលើការបង្ហាញ និងអំណះអំណាង
របស់ភាគី ឡើយ
- ខិតខំប្រឹងប្រែងប្រកបដោយភាគរភាពក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេច ឬការចេញសេចក្តីបង្គាប់ដោយ
សម្លេងឯកច្ឆន្ទ
- ប្រសិនបើមានការមិនយល់ស្របគ្នា ដែលមិនអាចដោះស្រាយបាននៅមុនពេលចេញសេចក្តីបង្គាប់
អ្នកជំនាញត្រូវប្រាប់អាជ្ញាកណ្តាលផ្សេងទៀតក្នុងក្រុមអាជ្ញាកណ្តាល ឱ្យបានដឹងច្បាស់ ក្នុងរយៈ
ពេលសមរម្យ និង យ៉ាងឆាប់បំផុតអំពីគំនិត ជំនាញនោះ ហើយធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ
និងចែកចាយទៅឱ្យសមាជិកផ្សេងៗទៀត ក្នុងក្រុមអាជ្ញាកណ្តាល យ៉ាងហោច ២៤ម៉ោង មុនពេល
កំណត់ដែលត្រូវចេញសេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល សម្រាប់សំណុំរឿងនោះ
- លើកកំពស់ការអានច្បាប់ និងសេចក្តីសម្រេចនានារបស់អាជ្ញាកណ្តាលដែលមានកន្លងមក លើកលែង
តែ មានហេតុផលច្បាស់លាស់ខ្លាំងក្លាសម្រាប់កែប្រែនូវការអានច្បាប់ ឬសេចក្តីសម្រេចមុននោះ ។
- ផ្តល់ហេតុផលដែលមានភាពច្បាស់លាស់ និងជាក់លាក់បំផុតតាមដែលអាចធ្វើទៅបានចំពោះសេចក្តី
សម្រេចនីមួយៗរបស់ខ្លួន ។

ការអនុម័តយល់ព្រម និងប្រសិទ្ធិភាពអនុវត្ត

- គោលការណ៍ណែនាំផ្នែកទី៦នេះរបស់ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល នេះ ត្រូវបានអនុម័តយល់ព្រមនៅ
ថ្ងៃទី១៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៨ ក្នុងកិច្ចប្រជុំប្រចាំខែរបស់អាជ្ញាកណ្តាល(RAM) លើកទី២ ប្រចាំឆ្នាំ ២០០៨
ហើយមានប្រសិទ្ធិភាពអនុវត្តចាប់ពីថ្ងៃអនុម័តនេះតទៅ ។